

Vzdělávací kurz „Základy PAS – nástup do školky“

Zpracovala: Mgr. Jana Hříbovská

Centrum PAS – podpora pečujícím o osoby s poruchou autistického spektra

CZ.03.02.02/00/24_072/0005218

Nástup do školky: Krok za krokem

Praktický průvodce pro rodiče dětí s autismem. Jak zajistit podporu, zvládnout sebeobsluhu a postavit bezpečný most do nového prostředí.

„Jsme na to sami?“

Zátěž před nástupem do mateřské školy – časová, finanční i emoční – je obrovská. Čelíte protichůdným tlakům: „Musím s dítětem pracovat víc, jinak mu ubližuji,“ vs. „Vždyť o nic nejde.“

Není to jen o přípravě samotného dítěte. Je to o vybudování záchranné sítě. Nejste v tom sami.

Tři pilíře úspěšného startu

Domov

Pilíř 1: Odborná síť.
Zajištění služeb Rané
péče a garance
podpory od SPC.

Pilíř 2: Domácí trénink.
Nácvik sebeobsluhy,
toalety a mapování
smyslových spouštěčů.

Školka

Pilíř 3: Most do školky.
Letní seznamovací
návštěvy a nastavení
komunikace s pedagogy.

Raná péče: Váš terénní průvodce

Co to je

Služba hrazená státem, určená pro děti do 7 let. Jediná ucelená pomoc, která je často dostupná ještě před finálním uzavřením diagnózy. Probíhá přímo u vás doma, v bezpečném prostředí dítěte.

Co dělá

Pomáhá nastavit péči na míru rodině. Odborníci vysvětlí specifika vnímání vašeho dítěte, ukáží konkrétní postupy a zásadně pomohou s adaptací v MŠ (včetně náhledů pedagoga z RP přímo ve školce).

SPC jako byrokratický štít a most do školství

Zatímco Raná péče pomáhá vám doma, Speciálně pedagogické centrum (SPC) je klíčem k systému školství.

Pozor na čas: Nečekejte. Čekací lhůty na vyšetření (psycholog, SPC) jsou v řádech měsíců.

Zpráva z SPC legálně zajišťuje pro MŠ podpůrná opatření – nárok na asistenta pedagoga, úpravu prostředí a individuální vzdělávací plán.

Sebeobsluha: Metoda jednoho malého krůčku

Autistické dítě potřebuje předvídatelnost. Místo snahy naučit vše najednou, zmapujte aktuální dovednosti a určete vždy jen jeden dílčí cíl.

Toaleta: Neexistuje univerzální návod

Dvě děti se stejnou diagnózou mohou potřebovat zcela opačný přístup.

Profil „Péta“
(Pasivnější, neodporuje)

Strategie: Pravidelné vysazování a budování rutiny.

Motivace: Odměna ihned po úspěchu (spláchnutí, dobrota).

Profil „Pavlík“
(Výrazný vztek, rigidita, odmítání)

Strategie: Zásadní snížení tlaku. Přerušit nácvik. Zpočátku trénovat pouze „sezení na WC“ bez požadavku na výkon.

Motivace: Extrémně silná vizuální odměna (např. slíbená velká popelnice).

Proč je školka smyslovým útokem?

Děti s PAS vnímají světlo, zvuk a textury jinak. Věci, kterých si my ani nevšimneme, jim mohou působit fyzickou bolest a vyvolat amok.

Oblečení: Otestujte síť, švy, cedulky a tuhé materiály dlouho před nástupem.

Hluk: Naučte dítě používat protihluková sluchátka v bezpečném prostředí.

Signály: Trénujte, jak si má dítě říct o „pauzu“ nebo únik do klidové zóny.

Budování bezpečného teritoria (Léto před nástupem)

Rigidita a vztek jsou často jen maskovaná úzkost z neznáma. Změňte neznámé na předvídatelné.

Fáze 1: Návštěva prázdné třídy. Prohlídka bez stresu a hluku ostatních dětí.

Červenec

Fáze 2: Focení prostředí. Vyfoťte šatnu, toaletu, hernu a vytvořte z nich domácí vizuální rozvrh.

Srpen

Fáze 3: Krátké kontakty. Čtvrthodinové návštěvy na zahradě školky za plného provozu.

Září

Jak předat „návod“ k vašemu dítěti

Řeč není jediná forma komunikace. Pokud dítě nemluví, učitelé musí vědět, jak „číst“ jeho chování.

Váš komunikační kanál

Vytvořte „Tahák“: Jednostránkový manuál pro učitelky (Co ho uklidňuje? Co spouští vztek? Jak si řekne o pití?).

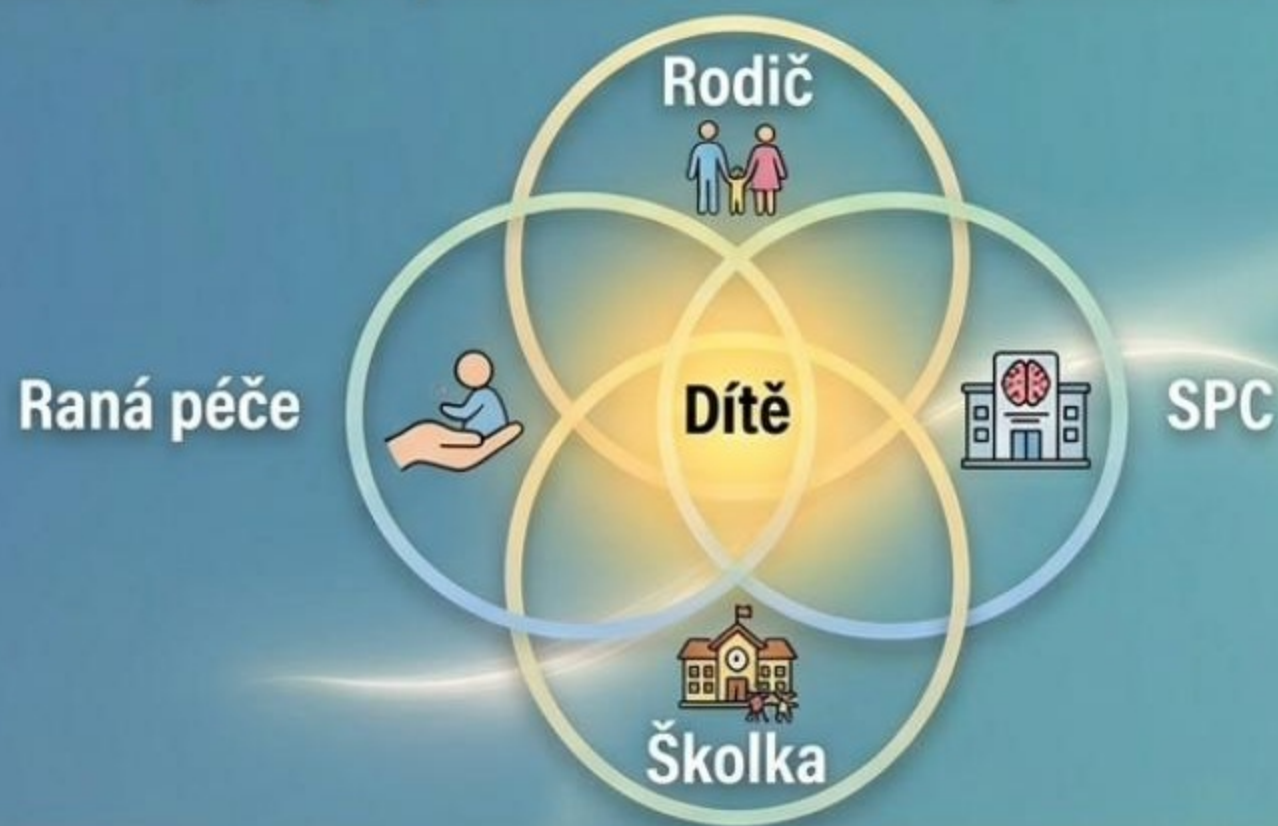
Překlad do MŠ

Využijte AAC (Alternativní komunikaci): Vizuální karty nebo tablety pomohou přemostit frustraci z neporozumění.

Jste manažerem podpůrného týmu

Vaší rolí není zvládnout všechno svépomocí. Vaším hlavním úkolem je propojit tyto odborníky, aby si předávali informace a pracovali v synergii.

Klíčový krok: Raná péče může konzultovat postupy přímo s učitelkami v MŠ. SPC dodá formální rámec. Vy dodáte znalost vlastního dítěte.

Aby most stál, pilíře musí být pevné

Dělejte, co můžete, tak dlouho, dokud můžete. Když už nemůžete, hledejte odlehčovací služby. Vaše psychická pohoda je pro dítě stejně důležitá jako jakákoliv terapie.

„Jednou budete na své dítě pyšní. Tenkrát jsem byla vyčerpaná, dneska mě život s autistou upřímně baví. Je to možné.“

– Kamila Hejnová

Připravení na start: Krok přes práh

- ✓ Aktivní spolupráce a plán s Ranou péčí.
- ✓ Zpráva z SPC s doporučením podpůrných opatření pro MŠ.
- ✓ Nastavený „mikro-krok“ v sebeobsluze a otestované senzorické oblečení.
- ✓ Vypracovaný „Tahák“ (manuál komunikace) předaný učitelkám.
- ✓ Absolvované letní seznamovací návštěvy a nafocené prostředí.

Jste připraveni. Zvládnete to.